

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BEHAALOSCHA • MAAMAR 1

בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות

« Quand tu élèveras les lampes, vers la
face de la Menorah... » (Nombres 8:2)

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/behaaaloscha/1/

1 בהעלותך את הנרות אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות. הנה ענין המנורה נאמר בזכריה ראיתי

«Lorsque tu élèveras les lampes, les sept lampes éclaireront vers la face du candélabre.» Or, la vision du candélabre est évoquée chez Zacharie : «Je vis,

והנה מנרת זהב כו' ואומר מה אלה אדוני ויאמר אלי זה דבר ה' אל זרובבל פי'

voici un candélabre d'or», etc. Et il dit : «Que sont ces choses, mon seigneur?» Il me répondit : «C'est la parole de Havaya adressée à Zeroubavel.» Cela signifie

כי ענין המנורה הוא בחי' דבר ה' שהוא מקור נש"י [נשמות ישראל] וכמאמר ואתה נפחתה בי וכמ"ש ויפח באפיו נשמת וגו'

que le candélabre représente le niveau de «la parole de Havaya», qui est la source des âmes d'Israël; ainsi qu'il est dit : «Tu l'as insufflée en moi», et comme il est écrit : «Il insuffla dans ses narines une âme [de vie]», etc.

(עמ"ש בד"ה והיה מספר בניי [בני ישראל]) וישראל נקראו בשם זרובבל על שם וזרעיה לי בארץ והם היו אז בגלות בבל גם הנשיא נקי זרובבל על שם זה.

(Voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «Et le nombre des enfants d'Israël sera»). Israël est appelé du nom de Zeroubavel en raison du verset : «Je la sèmerai pour Moi dans le pays»; ils se trouvaient alors en exil à Babylone, et le prince, lui aussi, fut appelé Zeroubavel pour cette raison.

וזהו דבר ה' אל זרובבל והוא ענין המנורה כי הנשמה קרויה נר כמ"ש נר ה' נשמת אדם וכללות נש"י [נשמות ישראל] נקרא מנורה ויש בה בחי' ז' נרות שהם ז' מדרגות בעבודת ה' יש עובד מאהבה משוך כמים.

C'est là le sens de «la parole de Havaya adressée à Zeroubavel», et c'est le sujet du candélabre : l'âme est appelée une lampe, comme il est écrit : «L'âme de l'homme est la lampe de Havaya»; et l'ensemble des âmes d'Israël est appelé le candélabre. Celui-ci comporte l'aspect de sept lampes, qui sont sept niveaux dans le service de D.ieu : l'un sert par un amour qui s'écoule comme l'eau,

ויש מאהבה כרשפי אש (עי' [עיינן] בד"ה כי תבאו כו' ושבתה הארץ ומענין אהבה משוך כמים בד"ה אז ישיר כו' עלי באר)

et l'un sert par un amour semblable à des flammes de feu (voir le discours commençant par «Lorsque vous viendrez, etc. [...] la terre se reposera»; et, au sujet de l'amour qui s'écoule comme l'eau, le discours commençant par «Alors [Israël] chanta, etc. [...] Jaillis, ô puits»),

ויש ע"י התורה קו הממוצע (ע' [ע"י] בד"ה לסוסתי ברכבי ובד"ה נאוו לחייך ובד"ה למען תהיה תורת).

et il y a le service par la Torah, la ligne médiane (voir le discours commençant par «À ma jument parmi les chars», celui commençant par «Tes joues sont gracieuses», et celui commençant par «Afin que la Torah de [Havaya] soit»),

ויש ע"י נצחון לנצח ולהתגבר בעבודת ה' בסור מרע ועשה טוב (עמ"ש בד"ה והנצח זו ירושלים ובד"ה למנצח על השמינית ובד"ה אלה מסעי) ויש ע"י הודיה (עמ"ש בד"ה אתה הצבת כל גבולות ארץ ובד"ה יהודה אתה)

et il y a le service par la victoire : l'emporter et se renforcer dans le service de D.ieu, en «s'écartant du mal et en faisant le bien» (voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «Et Netzach, c'est Jérusalem», dans celui commençant par «Au chef des chantres, sur la Sheminit», et dans celui commençant par «Voici les étapes»); et il y a le service par la reconnaissance (voir ce qui est écrit dans le discours commençant par «Tu as fixé toutes les frontières de la terre», et dans celui commençant par «Yehouda, toi»).

וכן יש עבודה ע"י התנשאות כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] במשנה ס"פ י"ד דשבת כל ישראל בני מלכים הם וכמ"ש ויגבה לבו בדרכי ה' ויש ע"י שפלות כו':

De même, il existe un service de D.ieu par l'élévation de soi, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie, dans la Michna, à la fin du chapitre 14 de Chabbat: «Tous les Juifs sont des fils de rois», et comme il est écrit: «Son cœur s'éleva dans les voies de Havaya.» Il existe aussi [un service] par l'humilité, etc.

2 ב והנה אהרן הוא המדליק את הנרות הללו לפי שהוא משבעה רועים הממשיכים חיות ואלהות לכללות נש"י [נשמות ישראל]

2. Or, c'est Aharon qui allume ces lampes, car il est l'un des sept bergers qui font descendre la force vitale et la divinité dans l'ensemble des âmes d'Israël ;

והוא ממשיך להעלות אהבה עזה לה', ולהגדיל מדורת אש האהבה כרשפי אש שלהבת מתלהטת בקרב איש ולב עמוק.

et il fait descendre [cela] afin d'élever un amour intense pour D.ieu et d'accroître le brasier du feu de l'amour, semblable à des étincelles de feu, à une flamme ardente «au-dedans d'un homme, et d'un cœur profond».

3 ויובן בהקדים ההפרש ויתרון מעלת כחינת אהרן על מעלת ומדרגת אברהם אבינו ע"ה [עליו השלום] שנקרא אברהם אוהבי.

Cela se comprendra en exposant d'abord [la différence et] la supériorité du niveau d'Aharon par rapport à la vertu et au rang d'Avraham notre père, que la paix soit sur lui, appelé «Avraham, qui M'aime».

כי באברהם אבינו ע"ה [עליו השלום] הוא אומר הלך ונסוע הנגבה פי' שהלך ממדרגה למדרגה ממטה למעלה עד שנתדבק בבחי' הנגבה שהוא בחי' אהבת ה' לדבקה בו בדביקה וחשיקה וצמאון כו'.

Car, au sujet d'Avraham notre père, que la paix soit sur lui, il est dit : «Allant et poursuivant son chemin vers le sud (hanégba).» Cela signifie qu'il progressa d'un niveau à l'autre, du bas vers le haut, jusqu'à s'attacher au niveau du «sud», qui est celui de l'amour de D.ieu : s'attacher à Lui par l'attachement, le désir et la soif, etc.

4 ועד"ז תקנו לומר ברוך שאמר תחלה ואח"כ פסוקי דזמרה עד שאח"כ מגיע למדרגת ואהבת שבק"ש [שבקריאת שמע] וגו' כי ואהבת אינו ציווי על מדת האהבה טבעית שבלב

Dans le même esprit, [les Sages] instituèrent de réciter d'abord Baroukh chéamar, puis les versets de louange, jusqu'à parvenir ensuite au niveau de «Tu aimeras» dans le Chema, etc. Car «Tu aimeras» n'est pas un commandement portant sur l'attribut naturel de l'amour dans le cœur,

כי הרי מדת אהבה זו הטבעית ודאי מוסתרת בלב כל אחד ואחד מישראל אלא ואהבת מלשון אבה שהוא פי' הרצון לפי שהרצון הוא פנימית המדות

car cet attribut naturel de l'amour est assurément caché dans le cœur de chacun des Juifs. Mais «Tu aimeras» (veahavta) vient du terme avah, qui signifie volonté, car la volonté est la dimension intérieure (pnimiyout) des attributs émotionnels (midot),

כמו שאנו רואים בחוש שהרצון מנהיג המדות של אדם שאפי' [שאפילו] אם יש לפניו דבר שיש בו תענוג לפי טבע המדות אם מסלק רצונו ממנו מפני איזה טעם ודעת אינו מקבל נחת ותענוג ממנו.

comme nous le constatons concrètement : la volonté dirige les attributs émotionnels d'une personne. Même si elle a devant elle quelque chose qui, par la nature de ses attributs, devrait lui procurer du plaisir, si elle en détourne sa volonté pour une raison ou un motif quelconque, elle n'en éprouve ni satisfaction ni plaisir.

וכן להיפך אם יש לפניו ח"ו [חס ושלום] דבר של צער ויסורים והוא עושה רצונו לכך אינו מרגיש היסורים כ"כ [כל כך] והרי המדות תלויים ברצון והיינו שהוא פנימיותם וחיותם

Et inversement, si elle a devant elle, à D.ieu ne plaise, quelque chose qui provoque douleur et souffrance, mais qu'elle y oriente sa volonté, elle ressent moins la souffrance. Les attributs dépendent donc de la volonté ; celle-ci est leur dimension intérieure et leur force vitale.

(כי הרצון הוא בחי' כתר ואית רצון ואית רצון עמ"ש מזה בד"ה ויקהל משה. עכ"פ [על כל פנים] גם רצון התחתון הנמשך מהשכל הוא למעלה מהמדות הנמשכים מהשכל.)

(Car la volonté est le niveau de Kéter (la Couronne), et il est différentes sortes de volonté ; voir ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par « Moïse rassembla ». Quoi qu'il en soit, même la volonté inférieure, qui découle de l'intellect, est supérieure aux attributs émotionnels, qui découlent eux aussi de l'intellect.

והוא ענין פני המנורה והוא כלי לבחי' רצון העליון שלמעלה מהשכל שזהו ענין העלאת הנרות שע"י אהרן).

Et telle est la notion de « la face de la Menora » : elle est un réceptacle pour le niveau de la volonté supérieure, au-dessus de l'intellect. Telle est la notion de l'élévation des lampes accomplie par Aharon.)

ועל זה מצוה הכתוב להפך רצונו ותשוקתו וחפצו לאהבה את ה' שלא יהיה לו חפץ ורצון אחר זולתו וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבבי וגו'.

C'est à ce sujet que l'Écriture commande de tourner sa volonté, son aspiration et son désir vers l'amour de D.ieu, afin de n'avoir aucun autre désir ni aucune autre volonté que Lui, comme il est écrit : « Qui ai-je dans les cieux ? Et avec Toi, je ne désire rien sur la terre. Ma chair et mon cœur défont », etc.

5 והאיך יהיה הדרך לאהבה זו ורצון זה הקדים הכתוב פסוק שמע ישראל ה' אלקינו וגו' להתבונן היטב ולשום על לבו איך שהוא ית' אחד בשמים ובארץ

Et quant à la voie qui mène à cet amour et à cette volonté, l'Écriture a placé au préalable le verset « Écoute, Israël, Havaya est notre D.ieu », etc., afin que l'on médite attentivement et que l'on prenne à cœur comment Lui, béni soit-Il, est Un dans les cieux et sur la terre ;

דהיינו אפי' [אפילו] בהשתלשלות שמים וארץ רוחניים וגשמיים בחי' וי"ק [וי קצוות] עולמות נפרדים הם מתאחדים ביחודו ית' מפני שהם בטלים אליו ית' דכולא קמיה כלא חשיב

c'est-à-dire que même dans l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) du ciel et de la terre, spirituels et matériels, au niveau des six extrémités (vav ketzavot), des mondes séparés, ceux-ci sont unifiés dans Son unité, béni soit-Il, parce qu'ils sont annulés devant Lui, béni soit-Il, car «tout devant Lui est considéré comme rien».

כי למעלה מבחי' השתלשלות בחי' שמים וארץ לא שייך לומר עליו ית' לשון אחד כמ"ש במ"א ע"פ וארא אל אברהם כו',

Car, au-dessus du niveau de l'enchaînement descendant des mondes, du niveau du ciel et de la terre, il ne convient pas d'employer à Son sujet, béni soit-Il, le terme «Un», comme cela est expliqué ailleurs à propos du verset «Et Je suis apparu à Avraham», etc. ;

ואפי' [ואפילו] במקור ההשתלשלות בחי' המחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית נקרא הוי' אלקינו בחי' תרין ריעין דלא מתפרשין

et même à la source de l'enchaînement descendant des mondes, au niveau de «Celui qui renouvelle chaque jour, continuellement, l'œuvre de la Création», on l'appelle «Havaya Elokeinou» (Havaya notre D.ieu), le niveau des «deux compagnons qui ne se séparent jamais»,

כי תמיד מחדש כו' ואין נופל לשון אחד כ"א בהשתלשלות בחי' שמים וארץ וכו' שהן בחי' ששה קצוות רוחניים וגשמיים שהם מעלמא דפרודא כו'.

car Il renouvelle constamment, etc. Le terme «Un» ne s'applique qu'au sein de l'enchaînement descendant des mondes, au niveau du ciel et de la terre, etc., qui sont le niveau des six extrémités, spirituelles et matérielles, lesquelles relèvent du monde de la séparation (alma deferouda), etc.

6 והוא ית' אחד בהם לפי שהם מתייחדים ביחודו ובטלים אליו דקמיה כולא כלא חשיב. ששה קצוות ר' ורחניים דכתיב לך ה' הגדולה והגבורה כו'

Et Lui, béni soit-Il, est Un en eux, car ils s'unissent dans Son unité et s'annulent devant Lui, puisque « devant Lui, tout est considéré comme rien ». [Il s'agit des] six extrémités spirituelles, comme il est écrit : « À Toi, Havaya, la grandeur et la puissance », etc.,

וגם ששה קצוות גשמיים שהם הכולל דבחי מקום וכדכתיב הנה מקום אתי שהמקום בטל אליו לפי שהוא ית' סובב כל עלמין ואינו נקרא לפניו ית' בשם מקום כלל

ainsi que des six extrémités physiques, qui constituent l'ensemble de la dimension de l'espace, comme il est écrit : « Voici qu'il y a un lieu auprès de Moi ». L'espace s'annule devant Lui, car Lui, béni soit-Il, entoure tous les mondes (sovev kol almin), et, devant Lui, béni soit-Il, il n'est nullement appelé « espace » ;

שהרי לפניו ית' לא שייך שום מקום וזמן שהם הם נבראים מאין ליש ולכן אומרים אח"כ בשכמלי"ו [ברוך

שם כבוד מלכותו לעולם ועד] פי'

car devant Lui, béni soit-Il, aucune notion d'espace ou de temps ne s'applique, puisque ceux-ci sont eux-mêmes créés de néant en être. C'est pourquoi l'on dit ensuite : « Béni soit le Nom de la gloire de Son royaume à jamais ». Cela signifie

כי מבחי' מלכותו נמשך בחי' מקום וזמן כמ"ש מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור רק

שאינו אלא מבחי' שם לבד שאינה

que c'est du niveau de Sa Mal'hout (souveraineté) que sont suscitées les dimensions de l'espace et du temps, comme il est écrit : « Ton règne est le règne de tous les mondes, et Ta domination s'étend à chaque génération » ; mais cela ne provient que du niveau d'un nom, lequel n'est rien

אלא התפשטות זיו והארה כדי להאיר ממנו לזולתו שיהי' [שיהיה] נקרא שמו עליו בלבד וע' מזה בסש"ב

[בספר של בינונים] ח"ב [חלק ב'] פ"ז [פרק ז'], וכאשר יתבונן היטב בדברים האלה ויהיו נקבעים בלבו באמת

אזי לא יחפוץ חפץ אחר ורצון זולתו ית'.

d'autre qu'une extension de rayonnement et de lumière, destinée à éclairer ce qui est autre que Lui, afin que Son Nom soit seul associé à ce qui en reçoit l'éclat. Voir à ce sujet le Sefer Shel Beinonim (Tanya), deuxième partie, chapitre 7. Lorsqu'on médite attentivement sur ces sujets et qu'ils s'enracinent véritablement dans son cœur, alors on ne désirera aucun autre désir ni aucune autre volonté que la Sienne, béni soit-Il.

7 וכמ"ש מי לי בשמים שהם תענוגים רוחניים ועמך לא חפצתי בארץ שהם תענוגים גשמיים, לפי שהכל

הוא בחי' מקום וזמן, אפי' [אפילו] כל

Comme il est écrit : « Qui ai-je dans les cieux », c'est-à-dire les plaisirs spirituels, « et avec Toi, je ne désire rien sur la terre », c'est-à-dire les plaisirs matériels ; car tout cela relève de la dimension de l'espace et du temps : même toutes

השגות שמשיגים בעוה"ז הם נופלים תחת מקום וזמן ואי לזאת כלה שארי ולבבי להיות צור לבבי וכו' להיו' [להיות] בטל אליו ית' לדבקה בו לבדו ית',

les perceptions acquises dans ce monde relèvent de l'espace et du temps. C'est pourquoi «ma chair et mon cœur se consomment», afin que «le Rocher de mon cœur» soit établi, etc. : pour être annulé devant Lui, béni soit-Il, et s'attacher à Lui seul, béni soit-Il.

(ולכן היה הלוח ונסוע הנגבה כי החסד הוא תחלת הו"ק [הו"ק קצוות] וע"ז נאמר אתה כהן לעולם והוא ג"כ בחי' יומם דאזיל עם כולהו יומין ע"כ ביטול הו"ק [הו"ק קצוות] רוחניים וגשמיים במקורם הוא ע"י בחי' החסד בחי' כהן דמשמש תחותי בפ' יתרו דס"ז ע"ב,

(C'est pourquoi il allait et poursuivait sa route vers le sud : car 'Hessed est le commencement des six extrémités, et c'est à son propos qu'il est dit : «Tu es un kohen pour toujours». C'est aussi le niveau du «jour» (yomam), qui «accompagne tous les jours». Par conséquent, l'annulation des six extrémités, spirituelles et matérielles, dans leur source, s'effectue par le niveau de 'Hessed, le niveau du kohen, «qui sert au-dessous de Lui», dans Parachat Yitro, folio 67b ;

וכמו שהעלאת הקרבנות בהמות ששרשם מפני שור הוא ג"כ דוקא ע"י אריה דאכיל קרבנין, גם הנגבה נקי' ימין ועיקר הכח בימין וצ"ל לאכללא שמאלא בימינא, ועמ"ש בד"ה צאינה וראינה בענין שאו ידיכם קדש כו') :

de même, l'élévation des offrandes animales, dont la racine est «la face d'un bœuf», s'effectue elle aussi précisément par «le lion qui consume les offrandes». En outre, «le sud» est appelé la droite, et la force principale réside dans la droite ; il faut donc «inclure la gauche dans la droite». Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par «Allez et contemplez», au sujet de «Levez vos mains [dans] la sainteté», etc.)

8 ג והנה כ"ז [כל זה] מעלת ומדרגת בחי' אברהם אבינו ע"ה [עליו השלום] שאהבה זו נקרא אהבת עולם כי נלקחה מבחי' עולם מקום וזמן, איך

3. Or, tout cela décrit la vertu et le rang du niveau d'Avraham, notre père, que la paix soit sur lui. Cet amour est appelé «amour du monde» (ahavat olam), car il découle du niveau du monde, de l'espace et du temps : comment

שהם בטלים אליו ית' ונקי ממטה למעלה לפי שהוא עבודת האדם פולחנא דרחימותא ממדרגה למדרגה כני"ל

ils sont annulés devant Lui, béni soit-Il. On l'appelle aussi «d'en bas vers le haut», car il s'agit du service de l'homme, «le service de l'amour» (pul'hana dir'himouta), qui s'élève de niveau en niveau, comme mentionné plus haut.

אבל בחי' אהרן הוא בחי' אחרת שהוא שושבינא דמטרוניתא בבחי' מלמעלה למטה דהיינו שכל חפצו ותשוקתו להיות נגלה כבוד ה' לעיני בשר שיהיה גילוי אלהותו ית' למטה

Mais le niveau d'Aaron est d'une autre nature : il est «le compagnon de la Reine» (chouchvina de-matronita), dans le mouvement de haut en bas. Autrement dit, tout son désir et toute son aspiration tendent à ce que la gloire de D.ieu soit révélée aux yeux de chair, et que Sa divinité, béni soit-Il, se révèle ici-bas

כמו למעלה (וזהו כענין ההפרש בין רננה לשמחה המבואר במ"א בד"ה רני ושמחי) (וע' בפ' קרח דקע"ז ב' ובפ' שמיני דף ל"ח ע"ב ודף ל"ט ע"א ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] בפ' בהעלותך סד"ה מצות הדלקת נרות).

comme en haut. (C'est là le parallèle avec la différence entre rinah (chant joyeux) et sim'ha (joie), expliquée ailleurs, dans le discours qui commence par «Chante et réjouis-toi».) (Voir aussi la paracha de Kora'h, folio 177b, et la paracha de Chemini, folio 38b et folio 39a, ainsi que le Likkutei Torah de l'Arizal sur la paracha de Beha'alotcha, à la fin du discours qui commence par «Le commandement d'allumer les lampes».)

וזהו איזהו חסיד המתחסד עם קונו עם קן דיליה כו' ולא כדי לדבקה בו ית' לרוות צמאנו לבד כו'

Et c'est le sens de : «Qui est un 'hassid? Celui qui agit avec bonté envers son Créateur (kono)», c'est-à-dire envers «son nid» (kan dilei), etc., et non dans le but de s'attacher à Lui, béni soit-Il, uniquement pour étancher sa propre soif, etc.,

כמ"ש בסש"ב [בספר של בינונים] פ' עשירי ופ' מ"א וע"ש פ"י [פרק י' / פרשה י'] דלכך נקראים בני עלייה מפני שעבודתם הוא לצורך גבוה כו', ועפ"י [ועל פי זה] י"ל [יש לומר] פ"י לשון בהעלותך.

comme il est expliqué dans le Sefer Shel Beinonim (Tanya), aux chapitres dix et 41. Voir aussi, au chapitre 10, qu'ils sont appelés «hommes de l'élévation» (bnei aliyah), parce que leur service est accompli pour les besoins d'En-Haut, etc. À la lumière de cela, on peut expliquer le sens de l'expression Beha'alotcha («quand tu élèveras»).

9 ואהבה זו באה ע"י אותה ההתבוננות עצמה שבק"ש [שבקריאת שמע] באחד כאשר ישים מרירות בנפשו על החשך המסתיר אלהותו שלא נראה לעיני בשר כ"א בחי' מקום וזמן והם רחוקים מאור פניו ית' דלית מחשבה תפיסא ב"י [ביה] כלל

Et cet amour vient de cette même méditation, dans le Chema, sur « Un », lorsque l'on fait entrer l'amertume dans son âme devant l'obscurité qui dissimule la divinité de D.ieu, si bien que les yeux de chair ne voient que les dimensions de l'espace et du temps ; or celles-ci sont éloignées de la lumière de Sa Face, qu'Il soit béni, car « aucune pensée ne peut Le saisir, en aucune manière ».

ולא שייך בחי' מקום וזמן אלא בבחי' מלכותו ית' שאז שייך לומר מֶלֶךְ מֶלֶךְ ימלוך כו'

Or les dimensions de l'espace et du temps ne s'appliquent qu'au niveau de Sa Mal'hout (souveraineté), qu'Il soit béni ; car c'est alors qu'il convient de dire : « Il est Roi, Il fut Roi, Il sera Roi », etc. ;

וכדכתיב מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור שהעולמי' [שהעולמים] שהם בחי' מקום דור ודור שהם בחי' זמן נמשכו מבחי' מלכותו ית' וממשלתו ית'

comme il est écrit : « Ta royauté est la royauté de tous les mondes, et Ta domination s'étend à chaque génération » : les mondes, qui représentent la dimension de l'espace, [et] « chaque génération », qui représente la dimension du temps, émanent du niveau de Sa Mal'hout et de Sa domination, qu'Il soit béni.

אבל ממהותו ועצמותו כב"י [כביה] רחוקים הם מאד בתכלית ואי לזאת יתמרמר נפשו מאד כאשר ישים אל לבו ירידה זו וריחוק זה אשר ירדה נפשו

Mais, par rapport à Son être et à Son essence, pour ainsi dire, ils en sont infiniment et absolument éloignés. C'est pourquoi son âme sera très amère lorsqu'il prendra à cœur cette descente et cet éloignement : le fait que son âme soit descendue

מאד מאד בשפל המדרגות רחוק מה' בתכלית ויצעק אל ה' בצר לו להאיר לו אור ה' בתוך החשך ומסך המבדיל

très, très bas, jusqu'aux degrés les plus inférieurs, infiniment loin de D.ieu. Il criera alors vers D.ieu dans sa détresse, afin que la lumière de D.ieu l'éclaire au milieu de l'obscurité et du voile qui le sépare.

(וכמ"ש במ"א בד"ה להבין פי' יג"מ [י"ג מדות] מי אל כמוך כו' כפי' וענין תשובה קדמה לעולם)

(Comme il est expliqué ailleurs, dans le discours commençant par « Pour comprendre le sens des treize attributs : “Qui est un D.ieu comme Toi ?” », etc., au sujet du sens et de la signification de l’enseignement selon lequel « la techouva précéda le monde ».)

וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כלה שארי ולבני צור לבני וחלקי אלהים לעולם (עמ"ש מזה בד"ה ביום השמיני עצרת) דהיינו שיהיה התגלות אלהותו לעולם כנ"ל.

Comme il est écrit : « Qui ai-je au ciel ? Et avec Toi, je ne désire rien sur la terre. Ma chair et mon cœur défont ; D.ieu est le roc de mon cœur et ma part, le'olam » (voir ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Le huitième jour, une assemblée ») : c'est-à-dire que Sa divinité se révèle dans le monde (le'olam), comme indiqué ci-dessus.

והנה ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] במרירות וצעקה זו גורם אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] עד שיערה רוח ממרום להיות נגלה כבוד ה' וראו כל בשר עין בעין וגו'

Or, par l'éveil d'en bas, dans cette amertume et ce cri, il suscite un éveil d'en haut, jusqu'à ce qu'« un esprit soit répandu d'en haut », afin que « la gloire de Havaya se révèle et que toute chair voie », « face à face », etc.

(וכמ"ש במ"א בד"ה בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע וע' באדרא דקל"ז א') כשם שמלמעלה למטה כולא קמיה כלא חשיב כך ממטה למעלה יראה לעיני כל בשר

(Comme il est expliqué ailleurs, dans le maamar commençant par « Lorsque Israël fit précéder “nous ferons” à “nous entendrons” » ; voir aussi l'Idra, folio 137a.) De même que, d'en haut vers le bas, « tout est considéré comme rien devant Lui », ainsi, d'en bas vers le haut, cela sera vu par les yeux de toute chair.

כמו למעלה, וזהו בחי' אהרן אותיות נראה (כמ"ש בזהר פ' אמור דק"ג תחלת ע"א ובמק"מ [ובמקדש מלך] ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] שם)

comme en haut. Et tel est le niveau d'Aharon, dont le nom est formé des lettres de nir'é, «vu» (comme il est écrit dans le Zohar, Parachat Emor, folio 103, au début de la page a, ainsi que dans le Mikdash Melekh et le Ramaz, à cet endroit).

וכמ"ש אשר עין בעין נראה אתה ה' ועננך עומד עליהם פי' עין בעין יראו גילוי אלהותו דכולא קמיה כלא חשיב והענן והחשך שמסתיר יראו

Et comme il est écrit : «que Toi, Havaya, es vu face à face, et que Ta nuée se tient au-dessus d'eux». Cela signifie que, face à face, ils verront la révélation de Sa Divinité, le fait que «tout est considéré comme rien devant Lui» ; et ils verront la nuée et l'obscurité qui la dissimulent.

שהוא עננך שממך הכל איך אין שום הסתר והעלם לפניו ית' ח"ו [חס ושלום] שלפניו כחשיכה כאורה ואהבה זו שבבחי' ראה זו נקרא אהבה רבה שהיא למעלה מבחי' אהבת עולם בחי' מקום וזמן כו'

car c'est «Ta nuée», puisque tout vient de Toi. Dès lors, il n'y a absolument aucun voile ni dissimulation devant Lui, qu'Il soit béni, à D.ieu ne plaise, car devant Lui «l'obscurité est comme la lumière». Et cet amour, qui relève de ce niveau de vision, est appelé «grand amour» (ahava rabba), supérieur au niveau de «l'amour du monde» (ahavat olam), qui relève de l'espace et du temps, etc.

והיא קרבת ה' ממש במהותו ועצמותו כביכול ונקי' מלמעלה למטה וכו' והמשכיל יבין (ועמ"ש בפ' תצוה ע"פ ועשית בגדי קדש לאהרן כו').

Et c'est une proximité réelle avec D.ieu, avec Son être même et Son essence, pour ainsi dire ; elle est appelée «d'en haut vers le bas», etc. Celui qui comprend comprendra. (Voir aussi ce qui est écrit dans Parachat Tetsavé sur le verset «Tu feras des vêtements sacrés pour Aharon», etc.)

וזאת יהיה חפצו ותשוקתו של אדם ואחר זה ימשוך להיות עזה כמות אהבה ורשפיה רשפי אש שלהבת יה רק לזאת שיהיה גילוי אלהותו ית' וכאשר החשך מכסה ומסתיר ומעלים קדושתו יתמרמר מאד

Tel devra être le désir et l'aspiration de l'homme. À partir de là, il suscitera un amour «fort comme la mort», dont «les ardeurs sont des ardeurs de feu, une flamme de D.ieu», uniquement dans ce but : que Sa Divinité soit révélée, qu'Il soit béni. Et lorsque l'obscurité recouvre, voile et dissimule Sa sainteté, il en éprouvera une profonde amertume.

(ועמ"ש סד"ה שימני כחותם מענין כי עזה כמות אהבה):([הוספה: והטעם שע"י הדמעה והמרירות זוכה לאתעדל"ע [לאתערותא דלעילא] בבחי' עין בעין נראה כנ"ל היינו כמ"ש הרח"ו [הרבי חיים ויטאל] ע"פ מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה])

(Voir aussi ce qui est écrit à la fin du maamar commençant par «Place-moi comme un sceau», au sujet de «car l'amour est fort comme la mort».) [Ajout : La raison pour laquelle, par les larmes et l'amertume, on mérite un éveil d'en haut sous la forme de «vu face à face», comme mentionné plus haut, est celle qu'explique Rabbi 'Haïm Vital à propos de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie

(פ"ה דברכות דל"ב ע"ב ופ"ד דב"מ [דבבא מציעא] דנ"ט ע"א) ואע"פ [ואף על פי] ששערי תפלה ננעלו שערי דמעה לא ננעלו שנאמר אל דמעתי אל תחרש (תלים ס"י ל"ט י"ג).

(chapitre 5 de Berakhot, folio 32b, et chapitre 4 de Bava Metsia, folio 59a) : « Même si les portes de la prière ont été fermées, celles des larmes ne l'ont pas été, comme il est dit : "Ne reste pas silencieux devant mes larmes" » (Psaumes, chapitre 39, [verset] 13).

ופ"י הרח"ו [הרבי חיים ויטאל] משום דבדמעה מעורר עינים העליונים שהם נו"ה [נצח והוד] דחכמה כו'. וביאור הדברים היינו כמבואר לקמן פ' ראה סד"ה

Et Rabbi Haïm Vital explique : car, par une larme, on éveille les yeux supérieurs, qui sont Netsa'h et Hod de 'Hokhma, etc. L'explication de ces paroles est celle qui est exposée plus loin, dans la paracha de Re'eh, à la fin du discours qui commence par

כי תשמע בקול ענין לעשות הישר בעיני ה' היינו בחי עיני הוי" אל צדיקים כשם שמלמעלה למטה כולא קמיה כלא חשיב כך מלמטה למעלה יראה לעיני בשר כמו למעלה.

« Lorsque tu écouteras la voix », au sujet de « faire ce qui est droit aux yeux de Havaya » : cela correspond au niveau de « les yeux de Havaya sont tournés vers les justes » ; de même qu'en descendant d'en haut vers le bas, « tout est considéré comme rien devant Lui », ainsi, en remontant du bas vers le haut, cela sera visible aux yeux de chair comme en haut.

והמשכה זו זהו ע"י הדמעות שמוריד מעיניו במרירות על ריחוקו מה' כו' וע' במא"א [במאורי אור] אות דלת (ס"ז) מענין דמעה ובי"נ שם ובאות מם (סצ"ב).

Cet influx est attiré par les larmes qu'il verse de ses yeux, dans l'amertume que lui inspire son éloignement de D.ieu, etc. Voir aussi Meorei Or, lettre dalet (section 17), au sujet de la « larme », ainsi que le Y.N. à cet endroit, et la lettre mem (section 92).

שע"י מעורר כביכול בחי עינים העליונים להיות עיני ה' אל צדיקים פקח עיניך וראה כו'

Car, par cela, il éveille, pour ainsi dire, le niveau des yeux supérieurs, afin que « les yeux de Havaya soient tournés vers les justes » ; « Ouvre Tes yeux et vois », etc.

ועיין עוד מענין היתה לי דמעתי לחם בספר עשרה מאמרות (מאמר חקור דין ח"א [חלק א'] ר"פ כ"ד)

Voir aussi, au sujet de « Mes larmes ont été mon pain », le livre Asarah Maamaros (Maamar Chakor Din, partie I, au début du chapitre 24) :

פִּי שֶׁהֶלֶחַם הוּא כְּשׁוּמוֹ לִלְכוּ שְׂבַחִי אִיהָ שֶׁהוּא גִּיר [גִּי רִאשׁוֹנוֹת] כַּחֲכָב [כֶּתֶר חֲכָמָה בִּינָה] הוּא אֶלְקִיךָ כּוֹי עִיִּשׁ
וְעַמִּיִּשׁ בְּפִי שְׁמוֹת עִיִּשׁ אִיהָ סוֹפֵר כּוֹי וּבִדְיָה

L'explication est que le pain consiste à prendre à cœur que le niveau de « Où » (ayeh), qui correspond aux trois premières [Séfirot], Kéter, 'Hokhma et Bina, est « ton D.ieu », etc. Voir là-bas. Voir aussi ce qui est écrit dans la paracha de Chemot sur [le verset] « Où est le scribe », etc., et dans le discours qui commence par

כִּי עַל כָּל כְּבוֹד בַּעֲנִין אִיהָ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ כּוֹי וְעִיִּין עוֹד מִזֶּה בְּרַבּוֹת סִפֵּי מִצּוּרַע פִּיִּשׁ וּבִאִיכָה רִיִּפ בְּכָה
[תִּבְכָּה].

« Car sur toute la gloire », au sujet de « Où est le lieu de Sa gloire », etc. Voir aussi à ce propos Midrash Rabbah, à la fin de la paracha de Metsora, section 19, et dans Eikha [Rabbah], au début de la section « Elle pleure amèrement ».]

10 ד וְזֶה יוֹבֵן מֶה שֶׁתִּקְנֻ בַּתְּפִלָּה שִׁיעַ [שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה] סִלַּח לָנוּ כִּי חֲטָאֵנוּ אַחֵר קִיִּשׁ [קְרִיאַת שְׁמַע] שֶׁמִּקְבֵּל עָלָיו
עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם וּמִצּוֹת וְאַהֲבַת כִּי

4. On comprend ainsi pourquoi, dans la prière de la Amida, on a institué « Pardonne-nous, car nous avons péché » après le Chema, où l'on accepte le joug de la royauté céleste et la mitsva « Tu aimeras ». Car

הֵנָּה כְּתִיב אוֹיִלִים מִדֶּרֶךְ פֶּשַׁעַם וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנּוּ פִּי עַל עֲוֹנוֹתֵיהֶם הֵם מִתְעַנִּים וְעוֹשִׂים תְּשׁוּבָה
וּפֶשַׁעַם שֶׁגִּדְּלָה מַעֲוֹנוֹתֵיהֶם.

il est écrit: « Les insensés, à cause de la voie de leur transgression et de leurs fautes, s'affligent. » Cela signifie qu'ils s'affligent au sujet de leurs fautes et font techouva (retour); quant à leur transgression, qui est plus grave que leurs fautes,

כִּי פֶשַׁעִים אֱלוֹ הַמֵּרָדִים (וְעַמִּיִּשׁ בְּדִיָּה כְּנִשְׁרַי יַעִיר מַעֲנִין כִּי פֶשַׁעֵנוּ וְזֶהוּ וְהֵם פֶּשַׁעוּ בִּי. פִּי בִי הֵיִינוּ עִיד
מִיִּשׁ בְּפִי אַחֲרֵי דְסִי עִיִּב בְּפִי בִי נִשְׁבַּעְתִּי וּבְפִי נִשְׂא דְקִיל עִיִּא וְעִכְיִי [וְעַם כָּל זֶה] הֵם אוֹיִלִים מִדֶּרֶךְ פֶּשַׁעַם)

car « les transgressions (pechaïm) sont des rébellions » (et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par « Comme un aigle éveille », au sujet de « car nous avons transgressé », ainsi que « et ils se sont rebellés contre Moi ». Le sens de « contre Moi » (bi) s'apparente à ce qui est écrit dans la paracha A'harei, folio 66b, au sujet du sens de « Par Moi-même (bi), J'ai juré », et dans la paracha Nasso, folio 130a; et pourtant, « ils sont insensés à cause de la voie de leur transgression »):

אעפ"כ [אף על פי כן] הם אוילים מהם כי לא ידעו דרך פשעם ולא מפשעם ממש אלא מדרך פשעם

néanmoins, ils sont insensés à leur sujet, car ils ne connaissent pas la voie de leur transgression ; le verset ne dit pas «à cause de leur transgression» elle-même, mais «à cause de la voie de leur transgression»,

כי הדרך הגורם לפשע ומרד הוא פריקת עול מלכות שמים והיינו לפי שאינו נראה לעיני בשר

car la voie qui conduit à la transgression et à la rébellion est le rejet du joug de la royauté céleste ; cela vient du fait qu'Il n'est pas visible aux yeux de chair

כמו מלך בשר ודם, ולפיכך בק"ש [בקריאת שמע] שמקבל עול מלכות שמים ומאריך באחד ועי"ז מגיע לואהבת להיות חפץ בגילוי אלהותו ית' ושלא יחשיך החשך ממנו.

comme l'est un roi de chair et de sang. C'est pourquoi, dans le Chema, lorsqu'on accepte le joug de la royauté céleste et que l'on s'attarde sur «Un», on parvient ainsi à «Tu aimeras» : à désirer la révélation de Sa divinité, béni soit-Il, et que l'obscurité ne l'obscurcisse pas pour lui ;

ואזי יתמרמר הוא מאד ויבין שיש חטא ופשע שע"י זה החשך מחשיך שהוא רחוק מאור פניו ית' בתכלית ואזי אומר בש"ע [בשמונה עשרה] סלח לנו וכו' (ועמ"ש בד"ה מה טובו גבי והתשובה השלישית).

alors il éprouve une très grande amertume et comprend qu'il y a des fautes et des transgressions qui font que l'obscurité obscurcit, si bien qu'il est infiniment éloigné de la lumière de Sa face, béni soit-Il ; alors il dit dans la Amida : «Pardonne-nous», etc. (Et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par «Que tes tentes sont belles», à propos de «et la troisième réponse».)

אך לא די במרירות זו מהתבוננות שבשעת ק"ש [קריאת שמע] ותפלה לבד רק שצריך לקבוע עתים ולכן תקנו עת קבוע בתיקון חצות לקבוע מרירות זו בנפשו.

Mais cette amertume, née de la méditation au seul moment du Chema et de la prière, ne suffit pas ; il faut plutôt fixer des moments. C'est pourquoi on a institué un moment régulier, lors du Tikoun 'Hatsot, pour ancrer cette amertume dans son âme.

וזהו בזכרנו את ציון שהיא נקודת מלכות שמים כמ"ש במ"א וע"י המרירות זוכה לבחי' גילוי אלהותו ית' כנ"ל, ועמ"ש הטע' [הטעם] בזה בד"ה

Et c'est là «quand nous nous souvenions de Sion», qui est le point de la royauté céleste, comme cela est expliqué ailleurs ; et, par l'amertume, on mérite le niveau de la révélation de Sa divinité, béni soit-Il, comme indiqué plus haut. Voyez aussi ce qui est écrit au sujet de la raison de cela dans le discours qui commence par

והנה מנור' [מנורת] זהב כי מרירות זו הוא ע"י בחי' בחכמה אתברירו הפך מבחי' אוילים מדרך פשעם כו' ובחכמה הוא גילוי אור א"ס הוי' בחכמה.

«Et voici un candélabre d'or»: cette amertume vient du niveau de «par 'Hokhma (sagesse), ils sont affinés» (be'hokhma itbarerou), à l'opposé du niveau de «les insensés, à cause de leur conduite pécheresse», etc.; et c'est dans 'Hokhma qu'est révélée la Lumière infinie (Or Ein Sof): «Havaya, avec 'Hokhma».

(ועמ"ש לקמן עוד טעם בזה שע"י המרירות זוכה לגילוי אלקות. וע' עוד מזה בד"ה והנה מנורת זהב).

(Voyez aussi ce qui est écrit plus loin, une autre raison pour laquelle, par l'amertume, on mérite la révélation de la divinité. Voyez encore à ce sujet le discours qui commence par «Et voici un candélabre d'or».)

והנה הגורם לשכר מצוה היא המצוה בעצמה שהתורה והמצות הן הם המשכת גילוי אלהותו ית' למטה.

Or, ce qui suscite la récompense d'une mitsva, c'est la mitsva elle-même, car la Torah et les mitsvot sont elles-mêmes le fait d'attirer vers le bas la révélation de Sa divinité, béni soit-Il.

וזהו היתה לי דמעותי לחם יומם ולילה באמור אלי כל היום איה אלהיך. פי' שע"י הדמעה והמרירות הנ"ל זוכה ללחם שהיא התורה שנאמר בה והגית בו יומם ולילה.

Et c'est là: «Mes larmes ont été mon pain jour et nuit, tandis qu'on me dit tout le jour: "Où est ton Dieu?"» C'est-à-dire que, par les larmes et l'amertume mentionnées plus haut, on mérite le «pain», qui est la Torah, au sujet de laquelle il est dit: «tu la méditeras jour et nuit».

לפי שהמרירות שאדם קובע כשעה זו כנפשו גורם להמשכת גילוי אלהותו על כל היום, משא"כ אם ישים אליו לבו רק בשעת תפלה לבד

Car l'amertume qu'une personne fixe dans son âme à cette heure suscite l'attraction de la révélation de Sa divinité durant toute la journée; en revanche, si elle ne tourne son cœur vers Lui qu'au seul moment de la prière,

הנה אז הוא שעת הכושר למעלה שמתעורר למעלה מוחין דגדלות אבל אחר התפלה כל היום אינו
alors c'est un moment favorable là-haut, où l'intellect développé (mo'hin de-gadlout) s'éveille là-haut; mais après la prière, durant le reste de la journée, cela ne se produit pas

אלא ע"י התורה, וזהו באמרם אלי כל היום איה אלהיך כלומר איה כל היום אלהיך שלא די בשעת תפלה לבד

si ce n'est par la Torah. Et c'est là : « tandis qu'on me dit tout le jour : "Où est ton D.ieu ?" » ; c'est-à-dire : « Où est ton D.ieu tout le jour ? » Car le seul moment de la prière ne suffit pas,

אלא צריך להיות לחם יומם ולילה ע"י התורה שהיא גילוי אלקותו ית' ואין גילוי זה

mais il faut qu'il y ait du « pain jour et nuit », par l'intermédiaire de la Torah, qui est la révélation de Sa divinité, béni soit-Il. Or cette révélation ne vient pas

אלא אחר המרירות בנפשו מריחוקה מה' כי בלא"ה [בלאו הכי] הרי נשארת למטה כו' וע"כ צריך להקדים דמעותי שעה קבוע

si ce n'est après l'amertume éprouvée dans son âme à cause de son éloignement de D.ieu ; car autrement, elle demeure en bas, etc. C'est pourquoi il faut d'abord avoir « mes larmes » à une heure fixe.

(ועמ"ש בד"ה ושבתה הארץ בענין כי נכמרו רחמיו כו' שימו לחם כו' ויבך שמה כו' ע"ש, וזהו ממש ענין היתה לי דמעותי לחם, גם

(Et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par « Et la terre se reposera », à propos de « car sa compassion fut éveillée », etc., « Disposez le pain », etc., « et il pleura là », etc. ; voir là-bas. C'est exactement le sens de « Mes larmes ont été mon pain ». De plus,

כי י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן נמשכים מ"ג מדה"ר [מדות הרחמים] וכמ"ש סד"ה אני לדודי גבי הרועה בשושנים ששונים בהלכות ולעורר י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] זהו ע"י בכיה ומרירות.

les treize règles (midot) par lesquelles la Torah est interprétée sont issues des Treize Attributs (midot) de Miséricorde, comme il est expliqué à la fin du discours commençant par « Je suis à mon bien-aimé », à propos de « celui qui fait paître parmi les roses » (chôchanim), [ceux] qui étudient (chonim) les lois ; et l'éveil des Treize Attributs de Miséricorde se fait par les pleurs et l'amertume.

וענין להקדים המרירות בשעה קבוע י"ל [יש לומר] שיהיה ע"ד מים תחתונים בוכים עמ"ש סד"ה במדבר סיני וסד"ה ענין הנסכים):

Quant au fait de faire précéder par l'amertume à une heure fixe, on peut l'expliquer comme relevant de l'idée que « les eaux inférieures pleurent » ; voyez ce qui est écrit à la fin du discours commençant par « Dans le désert du Sinaï », et à la fin du discours commençant par « Le sens des libations ».)

11 ה והנה עד"ז בענין היתה לי דמעותי לחם כוי ובענין איך שע"י המרירות דוקא נמשך בחי' אה"ר [אהבה

רבה] דאהרן להיות עין בעין נראה כוי

5. À présent, dans cette même perspective, il faut considérer ce qui concerne « Mes larmes ont été mon pain », etc., ainsi que la manière dont c'est précisément par l'amertume que se prolonge le niveau du grand amour d'Aharon (ahava rabba), afin que « l'on voie œil à œil », etc. :

הנה כל זה הוא הקדמה לבאר ולהשכיל עד"ז ממש ענין הדלקת הנרות בשמן. כי כמו שהשמן כותתין תחלה כתית למאור וגם עשוי מזיתים והזיתים הם מרים.

tout cela constitue une introduction pour expliquer et faire comprendre, exactement dans cette même perspective, ce qui concerne l'allumage des lampes avec de l'huile. Car, de même que l'huile est d'abord broyée, « broyée pour la lumière », et qu'elle est aussi faite à partir d'olives, lesquelles sont amères,

כך הנה הדלקת והמשכת האהבה כרשפי אש שלהבת הבא' [הבאה] מבחי' ראייה הנ"ל להיות חפץ בגילוי אלהותו ית' הוא ע"י בחינת שמן כתית דהיינו ע"י השפלות להיות שפל רוח

de même, l'allumage et le déploiement de l'amour, semblable à des éclairs de feu, à une flamme, qui procède du niveau de la vision mentionné plus haut, afin de désirer la révélation de Sa divinité, qu'Il soit béni, s'accomplissent par le niveau de « l'huile broyée » ; c'est-à-dire par l'humilité, en étant humble d'esprit,

וכמאמר ונפשי כעפר לכל תהיה והיינו ע"י התבוננות השפלות של הנפש איך ירדה ממקום כבודו ואיך המקום והזמן הם רחוקים מאור פניו ית' וגם שע"י יתמרמר על ההפך כנ"ל,

comme il est dit : « Que mon âme soit comme la poussière pour tous. » Cela se réalise en contemplant l'humilité de l'âme : comment elle est descendue de son lieu d'honneur, et combien le lieu et le temps sont éloignés de la lumière de Sa face, qu'Il soit béni ; et aussi, comment cela l'amènera à ressentir de l'amertume devant l'inverse, comme mentionné plus haut.

והענין דהנה כתיב כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן שיורד ע"פ מדותיו.

Voici ce qu'il en est : il est écrit : « Comme l'huile précieuse sur la tête, qui descend sur la barbe, la barbe d'Aharon, qui descend sur le bord de ses vêtements (midotav). »

פ"י זקן אהרן הוא דיקנא דכהנא רבא (והן דרך פרט י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] בחי י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] י"ג מדות שהתורה נדרשת בהן כנ"ל)

Cela signifie que «la barbe d'Aharon» désigne «la barbe du Grand Prêtre» (dikna de-kahana rabba) (et, plus précisément, les treize tikkounim de la barbe (tikkouné dikna), le niveau des Treize Attributs de Miséricorde, [et] les treize règles selon lesquelles la Torah est interprétée, comme mentionné plus haut),

בחי שערות שהן הן הלכות התורה שנקרא קווצותיו תלתלים שהן הן המשכת גילוי אלהותו מלמעלה למטה בריבוי התחלקות לאין קץ ויש על זה בחי שמן הטוב שהוא בחי חכמה עילאה שנמשך עליהם.

le niveau des cheveux, qui sont les lois de la Torah, appelées «Ses boucles sont ondulées» (kevout-sav taltalim); celles-ci représentent le déploiement de la révélation de Sa divinité, depuis le haut vers le bas, en une multiplicité de divisions sans fin. Sur elles se trouve le niveau de «l'huile précieuse», qui est le niveau de la 'Hokhma suprême, déployée sur elles.

(והענין י"ל [יש לומר] דהשערות הם דו"א קווצותיו תלתלים שחורות כעורב והשמן שעליהם זהו חכמה עילאה דאצילות. אך עוד י"ל [יש לומר] דהכוונה ג"כ על שערות ד"יג ת"ד [תיקוני דיקנא] דא"א וכמ"ש הזקן זקן אהרן נזכר ב"פ [ב' פעמים] זקן

(On peut expliquer ce point ainsi: les cheveux sont ceux du Zeir Anpin, «Ses boucles sont ondulées, noires comme un corbeau», et l'huile qui se trouve sur eux est la 'Hokhma suprême d'Atsilout. Mais on peut aussi expliquer que l'intention porte également sur les cheveux des treize tikkounim de la barbe d'Arieh Anpin; c'est pourquoi il est écrit: «la barbe, la barbe d'Aharon»: le mot «barbe» est mentionné deux fois.)

והענין דהשערה יש בה חלל מבפנים שבו נמשך ומתלבש איזה חיות מהמוחין. והנה השערות עצמן הם ממותרי מוחין ולכן יכולים לחתוך את השערות ואין זה נוגע להמוח כלל.

Le point est qu'un cheveu est creux à l'intérieur, et qu'une certaine force vitale (chayus) provenant de l'intellect (mo'hin) y est attirée et s'y revêt. Or, les cheveux eux-mêmes proviennent du surplus de l'intellect ; c'est pourquoi on peut les couper sans que cela affecte le cerveau en aucune manière.

והנמשל יובן ברוחניות דבחי שערות נקרא לבושים כענין המשל שבו ועיי משיגים הנמשל אשר המשל זהו בחי השערה עצמה ובחי הנמשל המלוכש בו זהו ענין החיות המלוכש בתוך חלל השערה וכמ"ש כ"ז [כל זה] במ"א בפי האל אב הרחמן המהולל בפה עמו.

L'application à la spiritualité se comprend ainsi : le niveau des cheveux est appelé « vêtements », à l'image d'une parabole, dans laquelle et par laquelle on saisit ce qu'elle illustre. La parabole est le niveau du cheveu lui-même, et ce qu'elle illustre, revêtu en elle, est la force vitale qui se trouve dans le creux du cheveu. Tout cela est expliqué ailleurs, à propos du sens des mots : « Le D.ieu, Père miséricordieux, loué par la bouche de Son peuple. »

ועד"ז יובן בענין התורה שהיא בחי שערות כי התורה נק' משל הקדמוני פי' שהיא בחי משל ולכוש לבחי קדמונו של עולם שכמו שעיי המשל יושג הנמשל כך עיי התורה יהיה השגה באור א"ס ב"ה שהוא קדמונו של עולם וכמ"ש במ"א.

On comprendra de même la question de la Torah, qui est du niveau des cheveux. En effet, la Torah est appelée « la parabole de l'Ancien des temps » (mechal hakadmoni), c'est-à-dire qu'elle est une parabole et un vêtement pour le niveau de l'Ancien du monde : de même que l'on saisit ce qu'illustre une parabole grâce à celle-ci, la Torah permet de saisir la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est l'Ancien du monde, comme cela est expliqué ailleurs.

וזהו שהלכות התורה הן בחי השערות עצמן ר"ל [רוצה לומר] שהם הנק' משל הקדמוני ויש עליהם בחי כשמן הטוב שהוא בחי חכמה דאור א"ס ב"ה ממש מבחי קדמונו של עולם היינו חכמה דא"ק [דאדם קדמון] או חכמה דעתיק יומין הנמשך ומלוכש בהם

C'est là ce que signifie le fait que les lois de la Torah sont du niveau des cheveux eux-mêmes : autrement dit, elles sont ce qui est appelé « la parabole de l'Ancien des temps ». Et au-dessus d'elles se trouve le niveau de « comme l'huile précieuse », qui est la 'Hokhma de la Lumière infinie, béni soit-Il, proprement dite, issue du niveau de l'Ancien du monde, c'est-à-dire la 'Hokhma d'Adam Kadmon ou la 'Hokhma d'Atik Yomin, qui est attirée et revêtue en elles.

וזהו ענין השערות עצמן ובחי' כשמן הטוב היורד ונמשך עליהם והנה השערות עצמן הנק' י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] דא"א הם בחי' חיצוניות לגבי פנימיותן שהוא בחי' כשמן הטוב שהפנימיות נמשך מבחי' פנימית הכתר שהוא עתיק יומין.

Voilà ce que sont les cheveux eux-mêmes et le niveau de « comme l'huile précieuse », qui descend et se répand sur eux. Or, les cheveux eux-mêmes, appelés les treize tikounim de la barbe d'Arich Anpin, sont le niveau de la dimension extérieure par rapport à leur dimension intérieure, qui est le niveau de « comme l'huile précieuse » ; car cette dimension intérieure est attirée du niveau de la dimension intérieure de Kéter, qui est Atik Yomin.

אך אי אפשר להמשיך הפנימי ת כ"א ע"י החיצוניות וזהו ג"כ ענין הנ"ל שהשמן נמשך מן הזיתים והזיתים הם מרים. כי הזיתים הוא בחי' צומח והוא ענין השערות עצמן ד"יג ת"ד [תיקוני דיקנא] שהם בחי' צומח.

Mais il est impossible d'attirer la dimension intérieure autrement que par la dimension extérieure. C'est également là le sens de ce qui a été dit plus haut : l'huile est tirée des olives, et les olives sont amères. En effet, les olives relèvent du règne végétal, et cela correspond aux cheveux eux-mêmes des treize tikounim de la barbe, qui sont du niveau végétal.

ולכן הזיתים הם ג"כ מרים כי כן השערות עצמן נק' דינים לגבי הפנימיות המלוכש בהן וכמו שערות הדיקנא שהם תקיפין וקשים, וכן בהלכות התורה יש בחי' דינים וגבורות וכמ"ש קווצותיו תלתלים שחורות כעורב כמ"ש במ"א,

C'est pourquoi les olives sont également amères : de même, les cheveux eux-mêmes sont appelés des rigueurs (dinim) par rapport à la dimension intérieure qui est revêtue en eux, comme les cheveux de la barbe, qui sont épais et durs. De même, les lois de la Torah comportent des rigueurs et des Guevourots, comme il est écrit : « Ses boucles sont ondulées, noires comme le corbeau », comme cela est expliqué ailleurs.

ואף דבא"א השערות הם כתלג חיוור עכ"ז [עם כל זה] קשישין אינון כו'. וכדי להמשיך בחי' זו זהו דוקא ע"י שהאדם טועם מריירות בנפשו מן החשך המסתיר ושורש דשרש ההעלמים נמשך מן הלבושים המסתירים שהן בחי' שערות כנ"ל

Et bien que, chez Arich Anpin, les cheveux soient « blancs comme la neige », ils sont néanmoins « durs », etc. Pour attirer ce niveau, il faut précisément que l'homme goûte dans son âme l'amertume face à l'obscurité qui fait écran ; et la racine de la racine des dissimulations provient des vêtements qui font écran, lesquels sont du niveau des cheveux, comme indiqué plus haut.

ואזי עי"ז אח"כ זוכה לגילוי בחינת הפנימית בחי' כשמן הטוב חכמה עילאה והחכמה תחיה שלמעלה מבחי' צומח. וכמ"ש במ"א ומכ"ז [ומכל זה] יובן ענין מ"ש ע"פ כי תשמע בקול. בבחי' הפנימית המלוכש בתוך הקול התורה כו':)

et alors, par cela, il mérite ensuite le dévoilement du niveau de la dimension intérieure, l'aspect de « l'huile excellente », la 'Hokhma supérieure, et de « la sagesse donne la vie », qui se situe au-dessus du niveau du végétal. Comme il est expliqué ailleurs. À partir de tout cela, on comprendra le sens de ce qui est écrit au sujet du verset « Lorsque tu écouteras la voix » : au niveau de la dimension intérieure qui est revêtue dans la voix de la Torah, etc.)

12 קיצור. (ענין שמן כתית ומרירות הזיתים. כשמן הטוב יורד): ו והנה בחי' שמן זה נק' שמן משחת קדש משיחותא דקדש עילאה דאית קדש בלא וי"ו ואית קדוש בוי"ו ועמ"ש מזה בד"ה צאינה וראינה גבי שאו ידיכם קודש.

Résumé. (À propos de l'huile tirée des olives broyées et de l'amertume des olives. « Comme la bonne huile qui descend. ») 6. Or, ce niveau d'huile est appelé « huile d'onction sacrée » (shemen mishchas kodesh), l'onction du kodesh suprême ; car il y a le kodesh sans vav et le kadosh avec vav. Voyez également ce qui est écrit à ce sujet dans le maamar qui commence par « Sortez et contemplez », à propos de « Levez vos mains [dans] la sainteté (kodesh). »

והנה בסדר ההשתלשלות א"א כלל שיומשך מבחי' זו דקדש ממש ע"י השתלשלות שאפ"י [שאפ"ל] כל המשכות בעולמות עליונים הוא מבחי' קדוש בוי"ו וגם קדוש הוא מובדל כו'.

Or, dans l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), il est absolument impossible que [quoi que ce soit] soit attiré depuis ce niveau du kodesh même par la voie de l'hichtalchelout ; car même tous les flux dans les mondes supérieurs proviennent du niveau du kadosh avec un vav, et le kadosh lui aussi est « séparé », etc.

אך אמנם ע"י התורה היא בחי' שמן משחת קדש משיחותא דקדש עילאה ממש כי התורה היא ממש המשכת חכים ולא בחכמה ידיעא שהוא בחי' קדש ממש.

Mais c'est par la Torah qu'existe le niveau de l'« huile d'onction sacrée », l'onction du kodesh suprême lui-même ; car la Torah est véritablement le prolongement de « Lui est sage, mais non d'une sagesse connaissable », qui est le niveau du kodesh lui-même.

13 והוא היורד ונמשך על בחי' השערות דוקא שהן הן הלכות התורה ולכן מברכין אשר קדשנו במצותיו קדשנו ממש למדרגת קדש העליון ואנשי קדש תהיון לי.

Et c'est cela qui descend et se prolonge précisément sur le niveau des cheveux, qui sont les lois de la Torah. C'est pourquoi nous bénissons ainsi : « Qui nous a sanctifiés par Ses commandements » : Il nous a véritablement rendus saints, au rang du kodesh suprême, et « vous serez pour Moi des hommes saints ».

ולכן עתידים צדיקים שיאמרו לפנייהם קדוש שהקדוש הוא מה שממשיכים מבחי' קודש כו'. כך ימשיכו המלאכים בחי' קדוש בוי"ו מהנשמות שנקי' אנשי קדש ממש.

C'est pourquoi, dans l'avenir, on dira « kadoch » devant les justes, car kadoch est ce qui se prolonge depuis le niveau du kodesh, etc. Ainsi, les anges feront descendre des âmes le niveau de kadoch avec un vav, elles qui sont véritablement appelées « hommes saints ».

14 והנה ההמשכה זו דבחי' קדש ממש נמשך דוקא ע"י הלכות התורה המלוכות בגשמיות ממש משא"כ בעולמות עליונים וכמ"ש במ"א משל לזה ממה שהשכל המאיר ע"י הדבור

Or, cette effusion du niveau même du kodesh s'opère précisément par les lois de la Torah, qui sont revêtues de matérialité véritable, contrairement à ce qui se passe dans les mondes supérieurs. Comme il est expliqué ailleurs, on peut l'illustrer par l'exemple de l'intellect qui se manifeste par la parole,

שהוא רוחני אין זה רק הארת השכל אכן בהטפה הגשמיות מלוכש עצמיות החכמה ממש, ועמ"ש מזה באג"ה [באגרת הקודש] סד"ה להבין מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] גבי ועוד זאת שהרי הדבור כו' ע"ש.

la parole, qui est spirituelle, ne transmet qu'un rayonnement de l'intellect ; mais dans la goutte physique est revêtue l'essence même de la 'Hokhma (sagesse). Voyez à ce sujet ce qui est écrit dans Iggeres HaKodesh, à la fin du discours commençant par « Pour comprendre ce qui est écrit dans Pri Etz Chaim », à propos de « Et de plus, puisque la parole... », etc. ; voyez là-bas.

ועד"ז יובן איך שע"י הלכות התורה שבגשמיות נמשך משיחותא דקדש העליון ממש מה שלמעלה מסדר ההשתלשלות כנ"ל.

De même, on comprendra comment, par les lois de la Torah dans leur matérialité, est attirée l'onction du kodesh supérieur lui-même, qui dépasse l'ordre de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout), comme indiqué plus haut.

15 והנה סיפיה דקרא שיורד ע"פ מדותיו ר"ל [רוצה לומר] שיתגלו מדותיו של הקב"ה ואהבתו כו' מלמעלה למטה ולא כמדת בשר ודם ממטה למעלה בצמאון כו'

Or, la fin du verset, « qui coule sur le bord de ses midot », signifie que les attributs du Saint béni soit-Il et Son amour, etc., seront révélés d'en haut vers le bas, et non à la manière de la mesure de l'homme, de bas en haut, dans la soif, etc.,

כנ"ל רק שיהיה גילוי אלקות למטה כמו למעלה ממש ע"י התורה ומצות שהן הן המשכת מדותיו של הקב"ה י"ג מדות הרחמים כו',

comme indiqué plus haut ; mais il s'agit plutôt que la divinité se révèle en bas véritablement comme en haut, grâce à la Torah et aux mitsvot, qui sont elles-mêmes la manifestation des attributs du Saint béni soit-Il, les Treize Attributs de Miséricorde, etc. ;

וכמ"ש ושמן ימינו יקרא (במשלי סי' כ"ז י"ו) פ"י שע"י בחי' שמן נמשך ונקרא בחי' ימין זו הוא בחי' אהבה רבה וימינו זו הוא אהבתו של הקב"ה ורצונו

comme il est écrit : « et l'huile de sa droite proclame » (Proverbes, chapitre 27, [verset] 16). Cela signifie que, par le niveau de l'huile, le niveau de la droite est attiré et appelé. Il s'agit du niveau du grand amour (ahava rabba) ; et « sa droite » désigne l'amour du Saint béni soit-Il et Sa volonté.

(והיינו כי אבא שהוא חכמה עילאה בחי' שמן מלביש חסד דא"א שהוא ימינו של הקב"ה דהיינו בחי' סוכ"ע כמ"ש במ"א ע"פ וימיני טפחה שמים

(Cela s'explique ainsi : Abba, c'est-à-dire la 'Hokhma supérieure, le niveau de l'huile, revêt le 'Hessed d'Arikh Anpin, qui est la droite du Saint béni soit-Il, c'est-à-dire le niveau de sovev kol almin (la lumière qui entoure tous les mondes), comme il est expliqué ailleurs à propos du verset : « et Ma droite a déployé les cieux » ;

ולכן שמן ימינו יקרא, והגם כי לפי מה שנת' [שנתבאר] השמן הוא חכמה דא"ס שלמעלה מחסד דא"א מ"מ גם חכמה עילאה דאצי' נקי' שמן לפי ששרש מוחין דאבא נמשכים מלמעלה מעלה כו', ועמ"ש מזה בד"ה מצה זו.

c'est pourquoi il est dit : « l'huile de sa droite proclame ». Et bien que, d'après ce qui a été expliqué, l'huile soit la 'Hokhma de l'Ein Sof, qui est au-dessus du 'Hessed d'Arikh Anpin, néanmoins la 'Hokhma supérieure d'Atsilout est elle aussi appelée « huile », car la racine des mo'hin d'Abba se prolonge depuis une source très élevée, etc. Voir également ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « Cette matsa ».

והנה חסד דז"א נקי חסד עולם וממנו שרש בחי' אהבת עולם אבל חסד דא"א נקי רב חסד כי חפץ חסד הוא ומשם נמשך בחי' אהבה רבה כו'

Or, le 'Hessed de Zeir Anpin est appelé « le 'Hessed du monde » ('hesed olam), et il est la racine du niveau de « l'amour du monde » (ahavat olam) ; mais le 'Hessed d'Arieh Anpin est appelé « abondant en 'Hessed » (rav 'hesed), car « Il désire le 'Hessed », et c'est de là que se prolonge le niveau du grand amour (ahava rabba), etc. ;

ונקי חסד דקשוט פי' חסד של אמת היינו להיות אמת הוי' לעולם והיינו שיהי' [שיהיה] הגילוי למטה כמו למעלה ממש. וזהו ענין היד הגדולה אשר עשה ה' במצרים עמ"ש מזה בד"ה פ' נסכים).

et il est appelé 'hesed dikshot, c'est-à-dire « bonté de vérité » ('hesed chel emet) : il s'agit de faire en sorte que « la vérité de Havaya soit éternelle », c'est-à-dire que la révélation soit véritablement en bas comme en haut. Tel est le sens de « la grande main que Havaya exerça en Égypte » ; voir ce qui est écrit à ce sujet dans le discours commençant par « La section des libations ».

דהיינו ע"י התורה והמצות שהן רצונ ו וחכמתו ית'. אך גם בבחי' זו לא יחפץ מדותיו של הקב"ה לבד בבחי' חיצוניותיו כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] האומר אין לי

C'est-à-dire par la Torah et les mitsvot, qui sont Sa volonté et Sa sagesse, qu'Il soit béni. Toutefois, même à ce niveau, il ne faut pas désirer uniquement les attributs du Saint béni soit-Il dans leur dimension extérieure ('hitsoniyout), comme l'ont enseigné nos Sages, de mémoire bénie : « Celui qui dit : "Je n'ai rien..."

אלא תורה אפי' [אפילו] תורה אין לו אלא ישים אליו לבו ורוחו ונשמתו אליו יאסוף מקרב איש ולב עמוק לבקש את פניו פנימיות רצונו ית' מקור וחיות המדות.

mais la Torah, il n'en a même pas.» Au contraire, «qu'il tourne son cœur vers Lui» et «qu'il rassemble vers Lui son esprit et son âme», depuis «l'intérieur de l'homme et le fond de son cœur», afin de rechercher Sa face : la dimension intérieure de Sa volonté, qu'Il soit béni, source et force vitale des attributs.

(וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] אליו ולא למדותיו הוא אור א"ס ב"ה המלוכש בהמדות ולא המדות עצמן. ואף גם ב"ג מדה"ר [מדות הרחמים] כבר נת' [נתבאר] שיש בהן חיצוניות ופנימיות כנ"ל).

(Et comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : «vers Lui, et non vers Ses attributs» ; c'est-à-dire la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, qui est revêtue dans les attributs, et non les attributs eux-mêmes. Et même dans les Treize Attributs de miséricorde, il a déjà été expliqué qu'il existe en eux une dimension extérieure et une dimension intérieure (pnimiyout), comme mentionné plus haut.)

וזהו אל מול פני המנורה דהיינו פנימית רצון העליון שהוא בחי' מול פני המנורה היינו כי פני המנורה הוא הרצון דכנס"י [דכנסת ישראל] כנזכר לעיל אות א',

Et c'est là le sens de «vers la face de la Menora», c'est-à-dire la dimension intérieure de la volonté suprême, qui est le niveau de ce qui se tient en face de la face de la Menora. En effet, «la face de la Menora» désigne la volonté de l'Assemblée d'Israël, comme mentionné plus haut, section 1 ;

אך מול פני המנורה היינו בחי' הפנים עליונים המאירים בבחי' זו באור פני מלך חיים כמ"ש במדרש רבה כאן,

mais «en face de la face de la Menora» désigne le niveau de la face supérieure, qui illumine ce niveau, «dans la lumière de la face du Roi est la vie», comme il est écrit dans le Midrash Rabbah, ici.

והיינו ע"ד כמים הפנים לפנים והוא ענין יאר ה' פניו אליך ישא ה' פניו אליך התגלות פנימית רצון העליון הנמשך ומאיר מול פני

Cela s'apparente à «comme dans l'eau, le visage [répond] au visage», et c'est le sens de «Que Havaya fasse luire Sa face sur toi», «Que Havaya tourne Sa face vers toi» : la révélation de la dimension intérieure de la volonté suprême, qui est attirée vers le bas et illumine en face de la face de

המנורה וכמ"ש במ"א בד"ה כי תצא בענין לך אמר לבי בקשו פני את פניך הוי"ה אבקש.

la Menora. Et comme il est expliqué ailleurs, dans le maamar commençant par «Quand tu sortiras», à propos de «Mon cœur a dit de Ta part : "Recherchez Ma face" ; Ta face, Havaya, je la rechercherai.»

ואהרן כה"ג [כהן גדול] היה מעלה הנרות נש"י [נשמות ישראל] שיהיה לבם מכוון לא"ס ב"ה ממש שהוא בחי' מול פני המנורה

Et Aharon, le Grand Prêtre, élevait les lampes — les âmes d'Israël — afin que leur cœur soit dirigé vers l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, Lui-même, ce qui est le niveau de ce qui se tient en face de la face de la Menora

(ועי' בחולין די"ט סע"ב [סוף עמוד ב] בענין מול ערפו כו') יאירו בחי' שבעת הנרות שהן ז' מדרגות שבנשמות עובדי ה' כנ"ל:

(et voir Chullin, folio 19b, à la fin du côté, à propos de «en face de sa nuque», etc.): «donneront de la lumière» — le niveau des «sept lampes», qui sont les sept degrés des âmes de ceux qui servent D.ieu, comme mentionné plus haut.

16 קיצור. (השמן נקי משחת קדש שלמעלה מבחי' קדוש בוי"ו ולכן אינו נמשך רק על הזקן שהן הלכות התורה. יורד ע"פ מדותיו. ומכל מקום צ"ל אם ישם אליו לבו מול פני המנורה):

Résumé. (L'huile est appelée «onction sainte», qui se situe au-dessus du niveau de kadosh avec un vav; c'est pourquoi elle ne se répand que sur la barbe, qui représente les lois de la Torah. «Elle descend le long de ses attributs émotionnels.» Pourtant, il faut néanmoins «s'il dirige son cœur vers Lui», «face à la face de la Menorah».

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likkutei-torah/behaaloscha/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak